

Oliwia Małeczka

**Rodzice w pracy
– poradnik dla pracodawcy**

**prawo pracy, ubezpieczenia społeczne,
wzory dokumentów**

ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa
Gdańsk 2022

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
Rozdział 1. Uwagi wstępne.....	13
1.1. Krąg osób objętych świadczeniami: matka, ojciec, inny członek rodziny, pracownik czy ubezpieczony chorobowo.....	13
1.2. Świadczenia na dzieci przysługują rodzicom, ale i opiekunom wychowującym dzieci	16
1.3. Świadczenia rodzicielskie są uzależnione od wieku dziecka	18
1.4. Terminy składania wniosków związanych z uprawnieniami rodzicielskimi.....	20
Rozdział 2. Zatrudnianie kobiet w ciąży i osób wychowujących dzieci.....	23
2.1. Zasada równego traktowania w zatrudnieniu	26
2.2. Oświadczenie pracownika o zamiarze korzystania z uprawnień związanych z rodzicielstwem	29
2.3. Pytania i odpowiedzi.....	30
Rozdział 3. Obowiązki pracodawcy związane z wykonywaniem prac zagrażających bezpieczeństwu kobiet w ciąży i karmiących piersią	35
3.1. Ograniczenie możliwości wykonywania niektórych prac w przypadku ciąży i karmienia piersią	36
3.2. Obowiązki pracodawcy wobec osób zatrudnionych przy wykonywaniu prac uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia	42
3.3. Pytania i odpowiedzi.....	45
Rozdział 4. Czas pracy kobiet w ciąży i osób wychowujących dzieci.....	49
4.1. Elastyczny czas pracy rodziców wychowujących małe dzieci.....	50
4.2. Zakazy dotyczące norm czasu pracy kobiet w ciąży i osób wychowujących dziecko do 4 roku życia.....	51
4.3. Pytania i odpowiedzi.....	55
Rozdział 5. Ochrona pracowników będących rodzicami przed rozwiązaniem stosunku pracy.....	59
5.1. Ochrona kobiet w ciąży oraz rodziców na urlopie macierzyńskim i rodzicielskim.....	59

5.2. Rozwiązywanie umów o pracę na okres próbny i na czas określony w celu zastępstwa	62
5.3. Przedłużanie umów o pracę kończących się po upływie trzeciego miesiąca ciąży	63
5.4. Współpraca pracodawcy ze związkami zawodowymi.....	66
5.5. Ochrona przed rozwiązaniem umowy o pracę osób przebywających na urlopie wychowawczym oraz uprawnionych do urlopu wychowawczego	68
5.6. Pytania i odpowiedzi.....	73
Rozdział 6. Urlop macierzyński	81
6.1. Wymiar urlopu macierzyńskiego	81
6.2. Możliwość korzystania z urlopu macierzyńskiego przez innego niż matka dziecka członka rodziny	83
6.3. Dokumentowanie uprawnień do urlopu macierzyńskiego w przypadku dzielenia się nim z ojcem dziecka.....	86
6.4. Przerwanie urlopu macierzyńskiego przez matkę dziecka przebywającą w szpitalu lub innym zakładzie leczniczym	88
6.5. Prawo do urlopu macierzyńskiego dla ojca dziecka w przypadku gdy niepracująca dotąd matka dziecka podejmuje zatrudnienie po porodzie.....	92
6.6. Minimalny wymiar urlopu macierzyńskiego matki dziecka w przypadku pobytu dziecka w szpitalu, urodzenia martwego dziecka lub jego śmierci.....	93
6.7. Pytania i odpowiedzi.....	95
Rozdział 7. Urlop rodzicielski.....	101
7.1. Uprawnienie do urlopu rodzicielskiego, jego wymiar i możliwość podziału na części.....	101
7.2. Urlop rodzicielski w przypadku zatrudnienia na czas określony.....	104
7.3. Łączenie urlopu rodzicielskiego z pracą.....	105
7.4. Pytania i odpowiedzi.....	111
Rozdział 8. Urlop ojcowski.....	117
8.1. Wymiar i zasady udzielania urlopu ojcowskiego	117
8.2. Planowane zmiany dotyczące uprawnień ojców-pracowników wychowujących dziecko w 2022 roku.....	119
8.3. Pytania i odpowiedzi.....	121
Rozdział 9. Świadczenia z tytułu niezdolności do pracy przysługujące ubezpieczonym w ciąży	125
9.1. Wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy oraz zasiłek chorobowy przysługujący ubezpieczonym będącym w ciąży	125
9.2. Kod literowy „B” na zwolnieniu lekarskim oznaczający niezdolność do pracy przypadającą w okresie ciąży i wyrównywanie zasiłku chorobowego.....	127
9.3. Wyrównanie podstawy wymiaru świadczeń w przypadku zmiany wymiaru czasu pracy związanej z COVID-19 od 9 października 2021 r.	133
9.4. Ustalanie wymiaru świadczeń z tytułu niezdolności do pracy w związku z obniżeniem wymiaru czasu pracy kobietom w ciąży w związku z COVID-19 od 16 grudnia 2020 r.	137
9.5. Pytania i odpowiedzi.....	140

Rozdział 10. Zasiłek macierzyński podczas korzystania z urlopów: macierzyńskiego, rodzicielskiego i ojcowskiego	143
10.1. Określenie uprawnienia do zasiłku macierzyńskiego oraz zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego	143
10.2. Wysokość zasiłku macierzyńskiego	145
10.3. Wyrównanie zasiłku macierzyńskiego w razie wcześniejszego powrotu do pracy lub otrzymywania zasiłku w kwocie niższej niż świadczenie rodzicielskie	150
10.4. Pytania i odpowiedzi.....	160
Rozdział 11. Urlop wychowawczy	163
11.1. Prawo do urlopu wychowawczego i jego wymiar	163
11.2. Gwarancja jednego miesiąca urlopu wychowawczego dla każdego z rodziców	165
11.3. Wniosek o urlop wychowawczy i możliwość jego wycofania.....	168
11.4. Pytania i odpowiedzi.....	169
Rozdział 12. Ubezpieczenie społeczne i zdrowotne osób korzystających z uprawnień rodzicielskich	175
12.1. Pobieranie zasiłku macierzyńskiego jako przerwa w pracowniczych ubezpieczeniach społecznych i ubezpieczeniu zdrowotnym.....	175
12.2. Korzystanie z urlopu wychowawczego jako okres obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.....	178
12.3. Pytania i odpowiedzi.....	183
Rozdział 13. Wpływ urlopów związanych z rodzicielstwem na wymiar urlopu wypoczynkowego.....	187
13.1. Zasady ustalania proporcjonalności wymiaru urlopu wypoczynkowego dla osób korzystających z uprawnień rodzicielskich	187
13.2. Udzielanie urlopu wypoczynkowego po okresach opieki nad dzieckiem – obowiązki pracodawcy	189
13.3. Pytania i odpowiedzi.....	191
Rozdział 14. Możliwość wykonywania pracy podczas korzystania z urlopów związanych z rodzicielstwem	193
14.1. Podejmowanie zatrudnienia w czasie urlopów związanych z rodzicielstwem w polskim ustawodawstwie.....	193
14.2. Przepisy szczegółowe związane z wykonywaniem pracy przez mężczyzn korzystających z urlopów związanych z rodzicielstwem.....	196
14.3. Praca podczas korzystania z urlopu wychowawczego	197
14.4. Pytania i odpowiedzi.....	199
Rozdział 15. Zasiłek opiekuńczy	203
15.1. Określenie uprawnień do zasiłku opiekuńczego	203
15.2. Przesłanki bezpośredniego sprawowania opieki nad dzieckiem lub innym członkiem rodziny.....	205
15.3. Roczne limity zasiłku opiekuńczego i zasady ich obliczania	212
15.4. Podstawa wymiaru i wysokość zasiłku opiekuńczego	214
15.5. Dokumentowanie prawa do zasiłku opiekuńczego	215
15.6. Pytania i odpowiedzi.....	217

Rozdział 16. Zwolnienie od wykonywania pracy w związku z wychowywaniem dzieci do 14 roku życia	221
16.1. Roczny wymiar zwolnienia od wykonywania pracy.....	221
16.2. Wskazanie przez pracownika sposobu wykorzystania zwolnienia od pracy	222
16.3. Wymiar zwolnienia od pracy rodziców zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy	226
16.4. Pytania i odpowiedzi.....	228
Rozdział 17. Urlopy okolicznościowe	233
17.1. Przesłanki udzielenia pracownikowi urlopu okolicznościowego.....	233
17.2. Urlop okolicznościowy związany ze śmiercią macochy lub ojczyma	234
17.3. Urlop okolicznościowy związany z osobami bliskimi byłego małżonka	236
17.4. Pytania i odpowiedzi.....	237
Rozdział 18. Dodatkowe zwolnienia od pracy związane z rodzicielstwem	241
18.1. Zwolnienie na czas badań lekarskich dla kobiet ciężarnych	241
18.2. Przerwa na karmienie piersią	242
18.3. Pytania i odpowiedzi.....	245
Rozdział 19. Zgłoszenie członków rodziny do ubezpieczenia zdrowotnego.....	249
19.1. Członkowie rodziny, którzy mogą zostać zgłoszeni do ubezpieczenia zdrowotnego.....	249
19.2. Forma zgłoszenia i wyrejestrowania członków rodziny z ubezpieczenia zdrowotnego.....	252
19.3. Pytania i odpowiedzi.....	253
Rozdział 20. Informacje związane z rodzicielstwem w świadectwie pracy.....	255
20.1. Zakres informacji dotyczących rodzicielstwa w świadectwie pracy.....	255
20.2. Urlop ojcowski w świadectwie pracy.....	256
20.3. Dane dotyczące urlopu rodzicielskiego oraz wychowawczego	257
20.4. Informacje dotyczące ochrony osób uprawnionych do urlopu wychowawczego.....	259
20.5. Pytania i odpowiedzi.....	260
Wzory wniosków i oświadczeń	265
Okres ciąży	265
Urlop macierzyński.....	266
Urlop ojcowski.....	271
Urlop rodzicielski.....	272
Urlop wychowawczy	279
Inne wnioski	285